Ч. 307 (13.506). Львів, понеділок 20. листопада 1933. Pocztowa opłata zapłacono ryczałtem. Рік LIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр. Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Вибори до громадських рад на Волині.

З усіх кінців Волині одержуємо відомости про закінчення виборів до громадських рад. Ці відомости перевищують усе, що могла дати найбільше песимістична уява. З другого боку ці відомости, що надходять з ріжних повітів, у такій мірі подібні, що відноситься враження, неначеб їх робили одні люди й по одному пляну.

Зрештою, про цю „одноманітність" волинських громадських виборів встигла вже шумно оголосити польська преса. Між іншим „Експрес Ілюстр." (ч. 318), який звичайно подає багату хроніку Волині, пише:

„В волинськім воєв., на терені кремянецького повіту, де вибори вже закінчені, на загальну кількість 225 громад **усюди пройшли проурядові листи.** В пяти громадах місцеві українці внесли протест". Отже не опротестували 220 громад. З луцького повіту, як також і з інших, повідомляють про такий самий „величезний успіх" проурядових лист.

Польська преса скромно промовчує одну обставину, а саме, що **скрізь вибори відбулися через аклямацію,** себто що, крім проурядових лист, інших лист не було. Промовчує й те, чому властиво не було на голосуванні інших лист?

Відповідь на ці питання дають перші вістки з сіл, де пройшли через аклямацію проурядові листи. Вістки говорять таке:

Про день і спосіб виборів не було оголошено за винятком тих сіл, де находяться „гмини" й постерунки, але ці оголошення речинця були такі непомітні, що ніхто їх і не завважував, а ті селяни, що не мали справи у цих урядах, і зовсім про них не знали. Навпаки, сільські старости (солтиси) здебільша чомусь уперто скривали від селян день виборів та способи їх переводження.

„Проурядові" листи зложили війти, секретарі й поліція. Солтисам наказувалося намітити „порядних" кандидатів, звичайно, що не належать до українських організацій, а тим більше — до партій. Згадані вище особи з цих лист викреслювали всіх не досить „порядних" і вже складали остаточну листу.

Майже скрізь селяни, не знаючи виборчої ординації і думаючи, що вибори будуть переводитися старим звичаєм, себто шляхом усного подавання кандидатів, лист кандидатів не склали. Листи, зложені „гминним" урядом, були одинокими й комісія приймала їх через аклямацію — **без голосування.** Отже за згадані листи населення не голосувало. „Великий успіх" цих лист очевидний. А особливо, коли взяти під увагу, що виборці масово протестували проти них усно, домагаючися проголосувати їхніх кандидатів. До протестів на письмі не дійшло з простої причини — з браку по селах людей, що могли написати протест.

Хоча, здається, скрізь пройшли проурядові листи через аклямацію, одначе свідоміші села зголошували й свої листи. До голосування вони не дійшли. В одному селі голова виборчої комісії дав на її зголошення 5 хвилин (з годинником у руці). В другому селі листа була готова й підписана. Але заки її донесли до стола предсідника, було сказане, що вже запізно, й листу під голосування не віддано, і т. д.

Не з усіх сіл надійшли ще відомости про обставини, в яких пройшли ці вибори без голосування. Але всі одержані відомости одноголосно сверджують, що вибори були зведені до проголошення лист, зложених війтами й секретарями, без голосування (з огляду на відсутність інших лист).

Населення скрізь протестує проти цих модерних виборів, хоча й незгідно з ординацією виборчою. Одначе факт залишається фактом: виборці не голосували на листи „гминних" урядів і є проти виставлених на них осіб.

N.

Практична сила пропаґанди.

Ню Йорк, початок листопада 1933.

З жалем треба ствердити, що американські українці не виконали вповні своєї історичної місії в тому часі, коли на них припадала черга. Вже більше ніж десять днів преса переповнена коментарами про намір президента Рузвельта признати Радянський Союз, а українська громада трохи пізно спостерегла, що це про її шкіру ходить. Кілька віч з протестом, кілька ґазетних статтей, намічена прилюдна демонстрація в Дітроіт і Ню Йорку і меморіял до президента — ось і все.

Якто? — скаже дехто. Щож більше можна було зробити за десять днів? Справді, коли так брати, то зроблено незвичайно багато за десять днів. Лише на жаль, що не десять днів знаємо ми про намір президента у справі Радянщини, а таки ще від його вибору, отже від листопада 1932 року. Вже від тоді „повинні були вважати українські консулі, щоб рідна справа не потерпіла."

Оправдання, що ми заслабі, щоби перешкодити такій великій державній „конечности" не має тут місця. Ніхто з нас не надіється, щоби ми мали рішаючий вплив на державні справи Америки. Треба навіть згори сказати, що може ми і не малиб ніякого впливу на рішення президента. Але це було і є нашим обовязком використати цю нагоду, щоби рушити всі державні чинники для заінтересування їх українською справою. Пан Келлі, шеф бюра для справ Східної Европи в міністерстві закордонних справ у Вашинґтоні, радо був би вислухав кожного внеску українських організацій і міг був мати завдалегідь вироблену опінію про нас. Крім того ми мали добру нагоду самих себе в Америці скріпити і загал наш заінтересувати своєю рідною справою до тієї міри, що в поодиноких місцевостях наші люди були би стали активнiми і шукали нагоди заінтересування не-українців Радянським Союзом.

Очевидно, ще й тепер не є запізно. Ще й тепер ми можемо багато для цієї справи зробити. Але це вже не буде проба наших сил, а радше проба нашої безрадности. Бо якби ми були злучили упродовж минулого року всі наші сили для боротьби з більшовицькими ворогами нашого народу, то ми були би мали свідоцтво, що загалом представляємо в Америці.

З поодиноких відірваних звісток можна було в минулому переконатись, як завзято деякі ґрупи виступають проти признання СРСР. Треба було лише їм представити нашу справу як слід, а булиб ми мали впливових і могутніх союзників не лише тепер, але і в будуччині. Ті ґрупи мають під своїм впливом сенаторів, конґресменів, федеральних урядовців. Раз людина познайомиться з українським питанням, буде тямити про нього до кінця життя.

Це тільки для себе самих, щоби мати ще одну лекцію. А тепер варто пригадати собі, як то прийшло до несподіваного історичного акту президента, тобто до запрошення совітської Росії на розмову в справі признання. Зовсім справедливо зазначують деякі газети, що тут сталося щось незвичайне: не Росія просить Америку за признання, але Америка просить Радянщину! Може коли довідаємося, яка була спонука до такого поставлення справи американським президентом, але багато голосів оправдує цей крок президента тим, що він зробив його під впливом закордонних подій, головно після виступлення Німеччини з Ліґи Націй, від часу напруження російсько-японських відносин, від розбиття розброєної конференції і т. п.

Але не бракує голосів, які вказують на те, що намір признати Радянщину підготовила дуже дбайливо і вміло таки більшовицька пропаґанда в Америці. Коли така нова ідея, як комунізм, попаде в мізки „бородатих дітей", тобто теоретичних фільософів, що займають університетські катедри, то тоді така пропаґанда може справді творити дива. Фільософи зовсім поважно передумують над ратунком людства з теперішнього безвихідного положення. І тоді якась теорія легко попадає в їх ум, як велика ідея. Бажання ущасливити людство в них таке сильне, що вони не хочуть добачувати темних сторінок ідеї.

Так, буквально, сталось і з ідеєю комунізму в Америці. Вже перед півроком визначні професори університетів внесли були до президента меморіял за признанням Совітської Росії. Що цей меморіял не був без успіху, то це було слідно з поведінки президента. Один сенатор за одним їхав — неофіціяльно — до Радянщини там покрутився в урядових червоних кругах і приїздив назад з готовою виробленою думкою, що в краю Патьомкіна рай. А що це „потьомкінський рай", як його назвав у своїй книжці французький журналіст Віктор Боре, то цього вони не видали.

У парі з аґітацією між професорами йшла аґітація дорогою преси і дорогою орґанізування окремих комітетів. У Ню Йорку складено з видних одиниць при так званій „Американській Фондації", що займається забезпеченням мира, „Комітет для Російсько-Американських Відносин" і цей комітет оголошує тепер звіт, що після запросин президента до Радянщини дві третині американських ґазет заявилося за признанням. І хоч зовсім справедливо запитує ґазета „Ню Йорк Сан", чи „Росія зреформувалася" і приходить до висновку, що нічого не змінилося від часів Вільсона, Куліджа, Гувера; що Росія не лише не жалує всього того, що робила в минулому, але вона ще й тепер готова дальше укладати заговори проти американських свободолюбних інституцій — то, не зважаючи на це, майже весь пересічний американський загал хоче якоїсь новини.

Перед двома роками, Гамільтон Фіш, конґресмен з дільниці Бронкс в Ню Йорку, після слідства про більшовицькі затії отверто заявив на зібранні в Карнеґі Гола, що більшовики хочуть використати американську свободу на те, щоби при її допомозі завести свою неволю. Але за два роки американський загал забув про цю осторогу. Одна лише католицька преса завзято противиться признанню Росії в теперішньому стані. Деякі католицькі тижневики друкують великими буквами передовиці, а в них отверто твердять: „Ми противилися признанню Радянщини тому, що там винищують релігію і йдуть проти неї зорганізованим походом. Ми ніколи не бажали і тепер не бажаємо, щоби наша кохана батьківщина, Злучені Держави, стискала руку завзятого і непереборчивого ворога наших засад

волі релігії і заговірника, що має на цілі знищити нашу свободу йти за голосом Бога так, як ми це вважаємо за добре". І рішуче протиставиться ці газети починові Рузвельта, а допускають його переговори з Літвіновом під умовиною, що він зобовяже Радянщину до повної релігійної свободи і до цього додають ще таку замітку: „Ми домагаємося, щоби спільне жадання в справі забезпечення релігійної і горожанської свободи в Росії поставили теж всі інші релігійні чинники у Злучених Державах".

Едмунд Волш, професор економіки на католицькім університеті у Вашингтоні, що з доручення папи виїхав до Радянщини для несення допомоги в часі голоду у 1922 р., а який вважається тепер повагою у російських справах, запитаний, як він відноситься до признання, заявив: „Це річ президента і належить до його урядових атрибуцій. Ніхто йому не має права мішатися. Ми маємо повне довіря до нього і знаємо, що він поступить так, як державний інтерес вимагає від нього". Отже це вірець, як американці загалом відноситься до свого уряду. А коли протестують проти чого, то лише на те, щоби дати інформації.

Що правда, в голосах читачів, які пишуть до газет, пізнати і ворожий настрій до большовиків. Не бракує там здорових поглядів на деструктивну ролю большовиків в Америці і на їх можливе розпаношення після признання. А серед тих голосів дуже замітний допис якогось читача з підписом М. В. в газеті „Ню Йорк Сан" з 25. жовтня. Дописувач каже, що тепер тому такий клопіт з Росією, що аліянти поставили її на ноги, коли вона вже була розбита і коли в мирі в Бересті признано самостійну Україну. Допис подає точну історію тієї події й умовини берестейського договору, а потім переходить до інших користей з факту зломання сили Росії.

Отже показується, що пропаґанду можна вести всілякими засобами і мати в ній успіхи. Тому, що американський загал дуже мало розбирається в европейських відносинах, ця пропаґанда може справді видати надсподівані результати.

С. Демидчук.

Виборча ординація до міських рад.

V.

Обчислення та устійнення висліду голосування.

Обчислення відданих голосів переводить ті виборчі комісії, перед якими відбувається голосування. Голоси обчислюється негайно по скінченні голосування.

Предсідник комісії відчиняє виборчу урну, після чого рахує зложені в ній коперти, не отвираючи їх. Одночасно устійнюється на підставі записок у списку виборців число голосуючих.

Якби число голосуючих ріжнилося від числа коперт, винятих з урни, треба це зазначити в протоколі, подаючи обставини, які моглиб вияснити причину цієї незгідности.

Коли ця праця скінчена, комісія починає негайно обчислювати картки до голосування, важно віддані на поодинокі лісти кандидатів та голосів, важно віддані на поодиноких кандидатів. З тією метою предсідник комісії отвирає коперти, виймає з них картки і відчитує голосно наперед число лісти, потім прізвища кандидатів, написаних на картці. Заки відчитає картку до голосування предсідник стверджує її важність. Про неважність рішає виборча комісія. У часі коли предсідник відчитує, двох членів комісії веде кожний окремо лісти обчислення, до яких вписують окремо число важних карток до голосування, а окремо голоси, важно віддані на поодиноких кандидатів. Лісти обчислень двох членів комісії повинні зі собою згоджуватися. Коли обчислення скінчене і підписане всіми присутніми членами комісії, треба їх долучити до протоколу. На підставі ліст обчислення виборча комісія устійнює: а) скільки важних карток до голосування дістала кожна ліста кандидатів та б) скільки кожний з кандидатів дістав важних голосів (§ 32).

Важність і неважність карток до голосування.

Неважні є:

а) картки до голосування, вложені до коперти, урядово неостемпльованої;

б) карти іншої краски як біла;

в) картки до голосування невиповнені, або виповнені зовсім нечитко;

г) картки, які містять у собі прізвища кандидатів з ріжних ліст.

З кількох, найдених у коперті, правильно виповнених і з однаковим змістом карток до голосування, слід признати важною лише одну картку. Коли в одній коперті найдено дві або більше карток голосування ріжного змісту, всі картки признається неважними.

Коли на картці до голосування поміщена більша кількість прізвищ кандидатів, як є число радних, вибираних у даній виборчій окрузі, то це не спричинює неважности картки, лише надчисельні прізвища кандидатів виборча комісія счеркує.

Коли на картці до голосування поміщені прізвища кандидатів, які не є поміщені на жадній з важно зголошених ліст кандидатів, то це не спричинює уневажнення картки до голосування, лише виборча комісія счеркує прізвища тих кандидатів.

Счеркнення прізвища кандидата та дописання іншого не спричинює неважности картки до голосування.

Кандидатів, вписаних на картці до голосування у такий спосіб, що не устійнює безсумнівно особи кандидата, виборча комісія счеркує. Названня імени кандидата конечне лише тоді, коли на даній лісті кандидатів є двох або більше кандидатів того самого прізвища. Коли на лісті є двох або більше кандидатів того самого імени і прізвища, треба на картці до голосування подати імена батьків тих кандидатів. Похибки і неточности письма не спричинюють неважности голосу, коли немає сумніву щодо тотожности кандидата (§ 33).

Заквестіоновані картки, означується порядковими числами і долучується до протоколу. У протоколі подається коротко причини, чому картку або поодинокі голоси признано важними або неважними. Коли причиною уневажнення була неправильність коперти, долучається також коперту (§ 34).

Всі інші, віддані підчас голосування картки до голосування, комісія опаковує та опечатує, а на опакованні дає напис, який вказує виборчу округу або й обвід голосування. Окремо опаковується коперти (§ 35).

Протокол виборчої комісії.

Кожна виборча комісія, перед якою відбулося голосування, робить протоколярний спис подаючи:

а) число осіб, управнених до голосування зазначуючи, скільки голосів мав кожний виборець;

б) число всіх відданих карток до голосування;

в) число відданих неважних карток до голосування;

г) число всіх відданих важних карток до голосування;

ґ) число важних карток до голосування, відданих на поодинокі лісти кандидатів;

д) число важних голосів, відданих на поодиноких кандидатів (§ 36).

Коли голосування відбулося в обводовій комісії, ця комісія виготовлює спис висліду голосування і також протокол своїх чинностей.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З 20. ЛИСТОПАДА 1933.

МИХАЙЛО ОСТРОВЕРХА. 2)

Де сотні водограїв бють.

(Докінчення)

За римлянами прийшли тут пани італійського Відродження кардинали. І знову запишали віллі. Зупинимося над найкращою: віллею кардинала Гіполіта Д'Есте.

У 1550 році архітект Пірро Лігоріо будує цю віллю, яка є піснею пісень доби „рінашіменто". Ота гармонія мистецького смаку до найдрібнішої дрібнички, ота розквітла архитектура — палати з її арками, льожами, парку з його доріжками, зеленю, квітами, водограями, — захоплює такими глибокими почуваннями краси, що ми, в захопленні, вже не грудьми, а очима віддихаємо.

Довгі коридори, на склепінні яких бачимо мозаїки — орнамент птахи, рослини, двоколірні: чорно-білі — за римськими зразками. У сагідно вглиблених прикрашених стуками, мозаїкою нішах віяльцями хитаються водограї. У сальоні, на стелі якого видніють фрески, стуки, мозаїка, дзвонить водограй: у його відблиску фрагментами відбиваються, мов коліровий гомін, фрески, колірові стуки.

Виходите на терасу. Перед вами глибина густої зелені вікових кипарисів, лаврини, евкаліптів, дубів, квітів і ріжнотонний шум — шум водограїв, що бють білими пружкими струями вгору: хотять стрибнути вижче кипарисів.

Із тераси сходами йдете в долину. Знову багаті в мистецькі декорації кімнати, знову в глибших нішах грають водограї.

Дальше вниз і ще нижче. Доріжки викладані мозаїкою. З усіх-усюдів куди повернетесь — водограї. На „Вулиці сотні водограїв" вони бють лілеями, віяльцями, проміннями, з трьолистя — трьолист і орел це герб Д'Есте, — з обелісків Єгипту, з човнів. При довгих, легко спадистих сходах обабіч поручча, а по ньому — то падуть водопадики, то бють водограї. Трішки вище, де сходи починаються, двом наядам із грудей бє вода. Між кипарисами бє в гору водограй, на яких пятнацять метрів, і бризки, що падуть додолу шумом зливи дощевої, веселкою співає сонце.

Біля мене прогомоніло:

— Merveilleux!!!

І те французьке „р" затремтіло на веселці, мигнуло на спадаючих бризках і потонуло в широко розхилених очах француженки.

Ми на самій долині, на дні парку. На узбіччі, на горі, звернене до заходу, гордіє „темпієтто" — святинька: такого ренесансу, що навипередки з сонцем іде. А перед темпієтто — головний живчик водограю: „Водяний Орган". Так, дванацятьма (немов рурки органів, що рівномірно сходять від найвищої додолу) прудкими струмками, сильно й високо бють угору водограї. По середині між шістьома паде могутня струя, як музика, водопад, що ломиться нижче, між іще двома водограями, в інші менші водопади. А ці вливаються у чотири широченні збірники.

*

Тут кого зустрінете, це не люди, а дивні, добрі зяви. Ось перед вами виринає русалка. В неї русяві, простірні коси, чоло, як чисте небо, очі сині, як дорогоцінний клаптик того неба в душі поета, носик і ніжки, що й Периклева Аспазія завидувалаб, одяга біла, ясна, як пил води водограю, що бє вгору-вгору.

Як ці очі на вас глянуть, тут, серед музики водограїв віллі Д'Есте, то в той мент уважайте себе за найщасливішого на світі.

Є тут і сучасні... Джіоконди: жадібно червоніють у них нігті, чорною прірвою кліпають повіки, червоно розпанахані уста, а в них зі смаком, із поликом вовтузиться дим папіроски.

Ще раз дивитеся з гори, з чудового балькону, що багатою ренесансовою аркою глядить на парк: водограї бють угору легко, метко, шумлять дрібно, ясно, збірно-переливно. Обрамування цього музичного городу: зправа виступає старинна абсида базиліки зі староромантськими вікнами; у глибині з переду на щовбах гір місцевости Монтечеліо і Сант Анджельо; ліворуч море римської кампанії, що гасне у сонці, аж на небосхилі тремтить мікельанджелівська баня Петра в Римі.

Інколи перебував тут Торквато Тассо, який проводив сюди свою красуню, надхненицю Музу, щоб у тіні кипарисів купалась у росистих пошумах водограїв.

А за ним, як за покровителем, за світлом ішов сюди, поклонник його Музи, й наш поет Петро Карманський.

*

Сонце заходить могутньо, як музика Баха. Крізь кипариси впирається у „Водяні оргáни". І водопадом ллється музика темпом Андáнте: широко, рожевіючи по римській кампанії, золотіючи на густій зелені кипарисів, тужачи — приспішено — в моїх грудях.

Поволі починає стихати, переходить лиш у віолінові тони, мов останнє проміння сонця. А там непомітно, тихо-тихо, мов перший смерк, переливається у басові тони і губиться у смерку кампанії в шепоті зір.

Тіволі, 3. IX. 1933.

Цей протокол підписаний предсідником і членами комісії разом зі списком вислідів голосування та всіма виборчими актами обводова комісія пересилає негайно до окружної виборчої комісії (§ 37).

Окружна виборча комісія перевірює протоколи та обчислення вислідів голосування. Окружна виборча комісія може ухилити рішення обводової комісії про уневажнення або признання важною картки до голосування або поодиноких голосів та повинна поправити перевірені аритметичні похибки. По оконечному устійненні вислідів голосування у всіх обводах, окружна комісія робить спис висліду голосування в цілій окрузі (§ 38).

В. Целевич.

Пан Гешелес як звеличник „Огнем і мечем".

Що пише жидівський та що пише польський публіцист про той самий польський патріотичний твір?

У літературнім додатку останнього числа „Хвілі" з 19. ц. м. появилася передова стаття п. н. „Генрик Сенкевіч — юбілеуш дзела". Автором тої статті є п. Генрик Гешелес, головний редактор того репрезентативного жидівського галицького щоденника і тому сама тема статті, підхід до неї і цілий тон статті кидає надзвичайно характеристичне світло на цілу ментальність офіціяльного нинішнього жидівського сіоністичного проводу в Галичині та його становище до проблеми польсько-українських, українсько-жидівських і польсько-жидівських відносин. Підпис п. Гешелеса під тою статтею мусимо вважати просто якоюсь політичною демонстрацією. На тлі актуальної нині в українській і польській пресі дискусії саме на тему „Огнем і мечем", з приводу правильности чи неправильности міністеріяльного розпорядження про книжки у шкільних бібліотеках, — стаття п. Гешелеса є супроти всіх українців **провокацією.**

Бо ціла та стаття є одним великим гимном на честь „Огнем і мечем". Кажучи про „ріжні і ріжнородні застереження", які викликувала (лише в минулому часі!) творчість Сенкевіча, автор покликався на закиди щодо браку глибіні, відсутности психольогічної вдумчивости, щодо браку історіософічних перспектив та замилування в ефектах, врешті щодо „світогляду пересічної приземости"! Ніяких інших закидів проти „Огнем і мечем" п. Гешелес ніколи видно не чув. Але навіть і вищенаведених закидів він не признає та запевняє, що „всі ті критики, аналітики й мальконтенти" „ковтали „Огнем і мечем" з неменшим зворушенням, з неменшим внутрішнім подивом ніж сірий чоловік з юрби, якому чужі всі проблематичні критерії." І далі йде така апольогія:

Той загал розумів і знав, що у великому письменнику є те, що в ньому є, а не те, чого в ньому нема. Могучий чар творів Сенкевіча, особливо час „Огнем і мечем" полягав на силі пластичного зображення, на красі й богацтві ріжнородних мотивів, на надзвичайно артистичній симетрії, з якою були різьблені постаті й пригоди, культ фізичної краси, культ відваги і бравури, стокування одиничної любови з любовю ідеї, споєння людини з природою, ритм людського серця, що зливався з ритмом краєвиду, — все те робило з Сенкевіча феноменального пластика-письменника.

Так відчувала карти Сенкевіча не тільки шляхта — якої гльорифікацію дорікав Сенкевичеві тодішній демократичний позитивізм — але так відчувало повість Сенкевіча ціле демократичне громадянство, та передовсім молодь, яка той мистецький погляд назад перекидала на романтичні сни, що ставали в передповстанчих ночах. З тим самим запертим віддихом читала твір Сенкевіча шкільна молодь, сільська, ремісничa і жидівська.."

і т. д. і т. д.

Ми навмисне зацитували буквально одну частину статті п. Гешелеса, щоби хтось не закинув нам, що перебільшуємо його захоплення. Писав ті слова галицько-жидівський чоловий публіцист якраз яких два тижні після того, як у варшавському літературно-суспільному журналі „Піон", в журналі, в якому — до речі — співпрацюють лише поляки та здебільша люди з табору б. леґіоністів, велику на дві сторінки статтю п. н. **„Огнем і мечем та історична дійсність"** помістив директор варшавського „Східного Інституту", відомий історик д-р Ольґерд Ґурка. У тій своїй студії польський історик-публіцист не залишив саме на „Огнем і мечем" „сухої нитки", доказуючи точка по точці, як з усіх Сенкевичівських творів саме той твір історично, етично й педаґоґічно стоїть на рівені найнижчому.

Ось лише кілька речень з тієї статті:

„...Не йшов ніколи крізь Україну оклик жаху козацьких сердець „Ярема йде", зате мусіли йти крізь серце кожного тодішнього думаючого й вартісного поляка жах і розпука, що баніта, підступний розбишака, жорстокий пан, що як більшість магнатів змовлявся про зраду на право й ліво, що тікав раз-у-раз перед ворогом з поганьбленням найбільш засадничих обовязків вояка і вожда, — князь Ярема, — міг пориватися на короля, хотів убивати його і вирізувати сенаторів з пімсти за здемаскування його як процесового обманця. Не крізь душі козацькі й хлопські України, а душі відчуваючих і думаючих поляків мусіла йти гроза жаху, що лише такі люди були укоханими героями посполітства чи шляхотського „народу" тодішньої Польщі...

Отже коли нині, з правдивим болем серця повстає постулят, щоби перший том трильоґії усунути зпоміж наче примусових засобів формування душі нинішнього і будучого польського народу, коли родиться обовязок сказати польській молоді: що все це брехня і болюче непорозуміння артиста, — то не тому, що таких постатей не було (автор доказав, що їх справді не було! — Прим. Ред.), але що в такім образі, у такій формі, в сенкевичівській площині „Огнем і мечем" іствувати не могли, отже й ролі дороговказу для молоді здійснювати не можуть"...

Але п. Генрик Гешелес, жидівський патріот, є іншої думки про польський патріотично-літературний твір, ніж польський патріот. Бо п. Гешелес належить до типу людей, які завжди мусять бути „mehr päpstlich als der Papst selbst" Пан Гешелес, який своїм віком і становищем — здавалось би — виріс уже понад пошукання признання і ласки у сусідів, належить проте до типу людей, які завжди хотять приподобатися... сильним цього світу. І при цій процедурі — завжди переступають мірку та лише викликують несмак і обридження у своїх і чужих. Тепер напр. розпочалися переговори між Польщею і Німеччиною. Дуже можливо, що внедовзі пан Гешелес — переганяючи польські „Кур'єрки" — вшкварить статтю з прославлюванням Адольфа Гітлера...

Ми не є антисемітами і найкращим цього доказом є наше пересвідчення, що не всі жиди є Гешелесами й чимало жидів з його гльорифікацією „Огнем і мечем" не має нічого спільного. А проте хай жиди не дивуються, що коли їхніми лідерами, репрезентативними фіґурами й офіціяльними виразниками їх думок є пп. Гешелеси, — виринають в українців такі почування, на які заслуговують звеличники князя Яреми й Заглоби.

Справа Сохацького.

Від Ред.: Тому, що у нас сконфісковано передучора (ч. 305. з 18. ц. м.) замітку про ролю б. комуністичного посла Сохацького і його розстріл, навіть із наголовком, подаємо про цю афору голоси інших львівських пресових органів, які конфіскаті не підпали.

„Новий Час" з 19. ц. м. у несконфіскованій замітці подав:

Чи побиття рекорду Азефа?

З Москви надійшла ляконічна вістка про те, що там увязнено і розстріляно б. польського посла комуністичної партії — *Сохацького.* Ця вістка — сама по собі для загалу українських читачів нічого не говорить, а тимчасом..

СОХАЦЬКИЙ — ПРОВОКАТОР.

Сохацький був останньо представником Польської Комуністичної Партії (КПП) в Комінтерні. На тому становищі його розконспіровано як провокатора і моментально розстріляно.

ІСТОРІЯ СОХАЦЬКОГО.

Сохацький належав колись до польської хадецької партії, згодом перейшов до НПР (Народова Робітнича Партія), відти до ППС. В ППС став головним секретарем і був там одним з найвпливовіших членів. Згодом він покинув ППС і перейшов до комуністів. У Комун. Партії Польщі (КПП) Сохацький грав величезну ролю. Він був її провідником і головним промотором усіх її акцій. Якийсь час був послом до польського сойму, де виголошував дуже різкі промови. Вкінці Сохацького сойм видав судові, а Сохацький втік тимчасом до Совітів, звідки дальше кермував Комун. Партією Польщі як її представник у Комінтерні.

СПЕЦІЯЛІСТ В УКРАЇНСЬКИХ СПРАВАХ.

Сохацький виступав на сторінках ґазет під псевдонімом „Братковський". Головна його спеціяльність була „КПЗУ" (Комун. Партія Зах. України). Після шумськівського розлому в КПЗУ Сохацький переняв з боку КПП керму КПЗУ. Він написав брошуру проти „шумськістів" п. н. „На шляхах націоналізму, опортунізму і зради", у якій доказував, що комуністи-українці — це фашисти, а одинокою вартісною ґрупою є ґрупа Вальницького. І це був Сохацький, що передав керму КПЗУ в руки Вальницького і тов. Це був Сохацький, що зліквідував на Україні Шумського Максимовича і цілу т. зв. шумськівську опозицію.

ПОХИТНУЛАСЯ НОГА.

Остаточно Сохацькому похитнулася нога і його віднрили й розстріляли.

На чому саме його зловили, це остане мабуть на довгі часи тайною ҐПУ.

Не улягає сумнівові, що Сохацький побив рекорд, встановлений Азефом. Шойно історія виявить куліси в [illegible] цієї [illegible] неймовірної історії.

Б. посол Сохацький розстріляний.

Під цим наголовком читаємо у несконфіскованій *„Хвілі"* з 19. ц. м.:

В ґазетах появилася вістка про те, що ҐПУ арештувало б. комуністичного посла Сохацького. Юрій Чешейко-Сохацький (парт. псевдонім „Конрад", літературний „Братковський") в р. 1921. перейшов з ППС до КПП, від якої увійшов до сойму. Виданий соймом прокураторові, вибрав утечу до Росії, де — як повідомляють — його тепер арештували і розстріляли як шпигуна, що ділав у користь одної з сусідніх держав. Стрінула його та сама доля і закид „гри на дві руки", що й б. посла д-ра Сильвестра Воєвудзкого з Н. П. Х.

Справа Юрія Чешейко-Сохацького.

Під цим заголовком пише несконфіскований *„Дзєннік Людови"* з 17. ц. м.:

„Роботнік" повідомляє:

Перед кількома днями надійшла з Москви вістка про арештування з доручення ҐПУ *Юрія Чешейко-Сохацького,* б. комуністичного посла на сойм Річипосполитої, до 1920 р. діяча нашої Партії: в р. 1920 *Чешейко-Сохацький* перейшов від нас до партії комуністичної, з того часу ми зірвали з ним всякі звязки.

Недавно дістали ми комунікат у цій справі підписаний *Центральним Комітетом Комуністичної Партії Польщі.* Комунікат починається так:

„Ц. К. К. П. П. подає до відома про здемаскування і виключення з комуністичної партії Юрія Чешейко-Сохацького (парт. псевдонім: *„Конрад"*, літер. псевдонім: *Братковський), агента польської дефензиви і другого відділу польського ґенерального штабу"...*

Закінчення комунікату звучить:

„Ставлячи під осуд агента польського фашизму *Чешейко-Сохацького-Братковського,* Ц. К. К. П. П. взиває і т. д."

Чи можна собі уявити, що *Чешейко-Сохацький* вже у 1920 р. покинув ППС і перейшов до КПП з доручення... польської дефензиви, послував до сойму знову ж з доручення.. дефензиви.

як агент дефенсиви *керував* кілька місяців цілою офіціяльною політикою КПП? Чи не йде тут радше про *внутрішню боротьбу* в комуністичному русі на тлі „флірту" з фашистівськими урядами і про питомі, безприкладні у своїм цинізмі *методи* в поборюванні противників пануючого напряму?

Не можемо брати на себе ролі суддів тої справи, зате підкреслюємо одну подробицю.

ЦККПП, розсилаючи свої комунікати, містить на відворотній стороні коверти чиєсь *фіктивне* назвище, але одночасно *дозільну докладну адресу* (вулиця така й така, число дому і число мешкання таке й таке). Чи вільно так поступати? Чи то не наражування Богу духа винних людей без ніякого змислу, без ніякої чести, всупереч усім традиціям конспіраційної праці?

І ця метода позволяє на належну оцінку вартости „*метод*" КПП.

—o—

З життя наших установ.

Сходини безробітних інжинірів в Українському Техн. Т-ві. Акція поляків і жидів та наша байдужність.

В четвер 16. ц. м. відбулися сходини безробітних членів Українського Технічного Товариства в домівці при вул. Косцюшка 3. Хоч були повідомлення в часописах, прийшло на сходини аж... 6 (шістьох) заінтересованих. Могло би здаватися, що серед наших інжинірів безробіття нема! На жаль — те невеличке число присутніх є лише доказом великої байдужности й апатії у нас навіть серед інжинірів.

Не так є в інжинірів жидів і поляків. Одні і другі заснували при своїх товариствах секції безробітних членів і спільно стараються за допомогу на зиму. Роблять вони також заходи, щоби признати ті допомоги абсольвентам вищих шкіл, що досіль не найшли ще хліба. Про інші їхні заходи в цьому напрямі з недостачі місця годі розписуватися. Згадаємо тільки, що в акції беруть також участь відпоручники інших жидівських і польських товариств, прим. лікарів, правників та учителів середніх шкіл, що в тій цілі оснували в себе секції безробітних. Спільна акція згаданих товариств проявилася досіль низкою спільних конференцій, про які повідомлено з наших товариств тільки У. Т. Т. і його відпоручники брали там досіль участь, але лиш як гості, бо не мали ще конкретних зголошень. І саме аби розвинути потрібну ділову акцію і добути легітимацію, скликало У. Т. Т. згадані сходини. Та з уваги на невеличке число приявних секції безробітних не основано і **визначено слідуючі сходини на вівторок 21. ц. м., год. 19, у домівці Т-ва. Цим разом зголоситься мабуть більше заінтересованих членів.**

Було би бажаним, щоби безробітні інших професій з вищою освітою згуртувалися в наших станових т-вах і через своїх відпоручників взяли також участь у згаданій акції.

Інжинір.

Польсько-німецьке зближення.

Берлінські голоси.

БЕРЛІН, 18. XI. ПАТ. Бюро Конті комунікує: Заяву польського міністра закордонних справ Бека в справі принятія посла Ліпського канцлером Гітлером повитано з великим вдоволенням. З міністром Беком, за яким стоїть особистість маршала Пілсудського, вступає на европейську арену зовсім новий тип політики. Після багатьох безуспішних переговорів на міжнародній арені в часі останніх років, розпочалася тепер уперше спроба поладнати удвійку політичні проблеми шляхом безпосередньої німецько-польської виміни думок. Цю спробу треба повитати й піддержати, бо й для Німеччини дуже важна тепер річ, що наслідком виміни думок між канцлером Гітлером і польським послом, а також наслідком заяви польського міністра закорд. справ створено нову атмосферу.

ВІДЕНЬ, 18. XI. ПАТ. „Вінер Тагблят" пише, що візита посла Ліпського у канцлера Гітлера була з польської ініціятиви.

„Н. Вінер Нахріхтен" довідується з Берліна, що занепокоєння французької преси з причини декларації про неагресію неоправдане, бо та основа міститься в женевській умові з 11. грудня 1932 р., яку підписала теж Франція. Зближення між Німеччиною і Польщею, повитане майже однодушно польською пресою, має велике значіння в теперішній критичній міжнародній ситуації.

Радянсько-американське порозум'ння.

ПАРИЖ, 17. 11. ПАТ. Преса довідується з Вашингтону, що між Літвіновом і Рузвельтом прийшло в основі до порозуміння. Радянський уряд згодився на дискусію в справі довгів і приняв інші американські ревіндикації. Крім того Літвінов і Рузвельт обміркували справу світового розброєння і німецько-японських взаємин.

У звязку з тим агенція Аваса довідується з Вашингтону, що околиці давної російської амбасади у Вашингтоні, закриті від часів упадку уряду Керенського, пильнувала минулої ночі сильно поліція. В тім часі американські вояки отворили архіви амбасади й забрали на три вантажні вози акти, які мають розслідити представники Радянщини й американського державного департаменту. Є це документи в справі російських довгів.

МОСКВА, 17. 11. ПАТ. Сьогодні вечером доручено закордонним кореспондентам комунікат, що містить листи, якими обмінялися през. Рузвельт з Літвіновом у справі завязання дипломатичних взаємин між Зл. Державами і Радянщиною та виміни амбасадорів.

ПАРИЖ, 17. 11. ПАТ. Кореспондент агенції Аваса повідомляє з Вашингтону, що завтра Рузвельт оголосить декларацію в справі признання Радянщини Зл. Державами.

—o—

Прилюдний запит о. пралата Л. Куницького до о. Михайла Блозовського.

В 46 числі „Мети" з 19. ц. м. читаємо на 1 сторінці такий прилюдний запит:

„Перед кількома днями одержав я перше число „Перемоги", офіційного органу нової партії „Фронт Національної Єдности".

До організаційної Комісії, яка підписала тези цієї партії, належите й Ви, Всч. Отче, М. Блозовський.

Я не буду в цю хвилю займатися політичною сторінкою цих тез. Це зроблять політичні органи наших партій. Не буду теж спорити з Вами, священик зі священиком, на тему програми нової партії. Зі становища Церкви, кожна політична програма це „dubium", а „in dubiis libertas". Зате порушу тезу, яка займається релігійною сторінкою програми, і поставлю до Вас, Всч. Отче, прилюдний запит, з проханням автентично вияснити:

Пята точка тез Вашої партії каже так: „За основу Нації визнаємо сімю, оперту на єдино трівких засновках християнської релігії. Релігію вважаємо скарбом Нації і визнаємо конечність релігійного зєднання всіх українців".

З приводу цієї тези прошу ясної відповіди:

Чи Ви й Ваша партія розумієте її в дусі Католицької Церкви, яка у кожній Службі Божій молиться: „о соединеніе усіх церков?" Якщо так, то чому справи не поставлено ясно і не додано до слів „християнської релігії" рішаюче слово: „католицької"?

Без того слова ця релігійна теза Вашої програми звучить по протестантськи. Бо таку фразу про „конечність релігійного зєднання" можете сотки разів читати у програмі протестантських церков (диви книжку під заголовком: Max Pribilla: Um Kirchliche Einheit.

Якщож ні, якщо Ваша партія не розуміє цієї тези в дусі Католицької Церкви, то як Ви, католицький священик, могли таку тезу проголосити, з нею прилюдно зсолідаризуватися з очевидним наміром за її поширення серед українців-католиків боротися? Вож приналежність до якоїсь партії це намір, а навіть обовязок змагати до її поширення.

У семій точці „Наші тези" стоїть написано:

„В основу господарського життя ставимо працю і право кожного українця на повне користування здобутками його праці. Тому визнаємо право власности на землю тільки за тими, що на ній працюють".

Правильна є перша часть тези, бо „хто не працює, нехай не їсть" (св. Павло). Але, чи священик, що працює як душпастир, а головне удержання черпає з ерекціонального поля, якого власними руками не обробляє має бути вивласнений з поля, яке є законною власністю Церкви? Чи не подумали Ви, що ця Вами підписана теза є прямо вказівкою для ворогів Церкви і Народу, як до краю ослабити наше духовенство? Колиб Церква і духовенство мали бути позбавлені своїх дібр, своєї власности, (у програмі не сказано, чи за відшкодуванням чи без нього), то направду, краще булоб, якщоб Ви, Всч. Отче, цю операцію залишили кому іншому і як священик не прикладали своїх рук до цієї справи.

Те, про що я тепер питаю прилюдно, я був би Вам засував у чотири очі в дружній розмові, якщоб Ви хотіли були зі мною про це порадитися перед Вашим виступом. Тепер, після Вашого прилюдного виступу, питання й відповідь можуть наступити тільки ощею, „прилюдною дорогою"

о. Леонтій Куницький.

Міхал Бачинський знову на овиді?!

Містерії з комісарщиною „Народнього Дому".

На нашу вчорашню звістку про те, що воєвідство приняло димісію посла ББ Михайла Бачинського з посади комісаря „Народнього Дому" — появилося нині ляконічне дементі агенції „Всхуд". Тимчасом правда лежить „по середині":

Отже правдою є, що урядові чинники віддавна перестали захоплюватися господаркою п. Бачинського і всіми його інтересами, веденими з титулу комісаря величезної і пребагатої культурної установи, яку він — у висліді тих інтересів — довів над беріг банкроцтва (2 міл. довгів!), з якої зробив виключно суто політичну твердиню „русскихъ" спекулянтів на польсько-українському спорі та якої культурне значіння звів зовсім на нівець. Як довго проти правління п. Бачинського виступали лише українці, передусім „Діло", так довго п. Бачинський і Слезюк та їх нові „ідейні" союзники з „Русского Голоса" (головним „махером" того союзу є п. Сірко-Білинський — Каренін-Бондаренко, великий оборонець московського православія, що до св. Юра за грішми ходив, і на більшовиків „орієнтувався" і з українцями про виборчий бльок переговорював, і від західної російської еміграції тягнув, що міг і ще деякі світлі спогади „діяльности" вивіз із Закарпаття!) — могли боронитися, що це „ундівська" „протидержавна" політична інтрига. Але коли проти тої компанії виступили теж усі найчесніші одиниці таки з москвофільського табору й подали свої міркування під увагу безпосередньо урядовим чинникам, — головний аргумент п. Бачинського відпав. І тоді львівські урядові чинники не тільки були рішені приняти димісію п. Бачинського до відома, але й схилялися до найрозумнішої концепції: взагалі порвати з комісарщиною, перестати гальванізувати через „Народній Дім" „русскій" табор Слезюків і Карениних та передати всенародню фундацію „Народнього Дому" його справжнім власникам. Ліквідуючи так одну з поважних польсько-українських болячок, уряд спекався би одночасно фінансової відповідальности за задовжену по шию установу та вічних адміністраційно-політичних клопотів.

Довідавшись про це, Бачинський, Слезюк, Ґула (теперішній сеніор Ставропігії) і Сірко почали рухати небо й землю, щоби не допустити до втрати дійної корови та головної бази свого значіння як „політичного чинника". Почали це робити на терені і львівськім і варшавськім, знаючи, що остаточне вирішення цілої справи з „Народнім Домом" застерегло собі міністерство внутрішніх справ, яке уважає, що ця справа входить в обсяг національної політики.

Ті заходи осягнули те, що польські урядові чинники зацукалися перед ліквідацією комісарщини чи іменуванням комісарем одного з тих українців, яких імена появились у пресі. Здається, що нехіть до відважних посунень по лінії справедливих українських домагань, яка проявляється в цілій національній політиці уряду, бере верх і в цій справі. Острах перед тим, „що буде", коли „Народній Дім" „візьмуть українці", яких співробітників прийме собі українець-комісар, брак довіря до когонебудь зпоза членів ББ, врешті стара тактика вижидання, хоч кожний дальший день щораз погіршує загальні відносини та утруднює ситуацію і в даній конкретній справі, — все те висунуло „найвигіднішу" концепцію... чи не залишити усе по старому, себто п. Бачинського далі на комісарському стільці?!

В той спосіб треба розуміти винішне заперечення агенції „Всхуд", що урядові чинники, мовляв, димісії п. Бачинського не приняли. Можуть ще приняти її, але й — можуть не приняти! Може бути знову прогаяна ще одна нагода ліквідувати зло бодай на одному малому відтинку.

Вже називають амбасадорів.

МОСКВА, 18. XI. ПАТ. На основі одержаних у Москві відомостей першим амбасадором Зл. Держав у Москві має стати Уїлєм Булліт, людина з найближчого окружения Рузвельта. На становище радянського амбасадора в Зл. Державах називають кандидатури віцекомісаря закордонних справ Сокольнікова і першого заступника голови Ґосплану Мезлаука. Радянська преса повідомляє дальше про проєкт побільшення американських кредитів для Радянщини.

Процес Дертіля.

Присуд.

ВІДЕНЬ, 18. XI. ПАТ. Сьогодні розпочався тут судовий процес проти Роберта Дертіля, що 3. ц. м. доконав у кульоарах австрійського парляменту замаху на канцлера Дольфуса. Заінтересування процесом дуже велике. Після відчитання акту обвинувачення розпочалося переслухання свідків.

ВІДЕНЬ, 18. XII ПАТ. Після відчитання акту обвинувачення переслухували обв. Дертіля три години. Дертіль признає, що стріляючи до канцл. Дольфуса не хотів його ні вбити ні зранити. Атентат виконав, бо розчарував його Дольфусів уряд. Гітлерівцем не є, бо не погоджується зі становищем нац. соціялістів у жидівській справі. До нац. соц. партії зголосився 15. січня 1932, одначе осінню ц. р. виступив. Обвинувачений заперечує, начеб атентат виконав під впливом вітчима.

На запит предсідника, чи жалує свого вчинку, Дертіль мовчить.

Зчерги зізнавали свідки та знавці. Пополудні переслухували канцл. Дольфуса.

ВІДЕНЬ, 18. XI. ПАТ. Рудольфа Дертіля засудили на пять літ тюрми.

—o—

Підшився під мін. Ґебельса.

БЕРЛІН, 18. 11. ПАТ. Вольфове Бюро повідомляє: Згідно з вістками, які сюди прийшли, в нинішньому виданні „Сатердей Ревю" в Льондоні появилася стаття, підписана д-ром Ґебельсом п. н. „Цілі Німеччини та німецькі домагання дальших територій". В статті є твердження про здогадні воєнні пляни Німеччини, яких метою поширення стану посідання. Вістки ці вказують, що тут іде про велике фальшівництво. Міністр д-р Ґебельс особисто заявив, що статті цієї не писав і ніколи не висловлювався в дусі статті, яку підписано, надуживаючи його назвища. Справжнє становище міністра повинно бути відоме, хоч би із його промов, виголошених останніми часами.

Подібне заперечення зложив міністр пропаганди Ґебельс в інтерв'ю з кореспондентом „Дейли Телеґраф-у".

—o—

ПРИЇХАЛИ ДО ЖЕНЕВИ ПІД ЗАГРОЗОЮ ДИМІСІЇ.

ЖЕНЕВА, 18. 11. ПАТ. Мін. Саймон і Еден а також мін. Бонкур приїхали нині до Женеви. Британські делеґати відвідали голову розбройної конференції Гендерсона. Розмовляли про справу метод дальших праць конференції. Саймон і Еден приїхали до Женеви лише під загрозою димісії Гендерсона, яка грозила би теж британському урядові як атут для його противників у внутрішньо-політичній боротьбі.

У британських колах вияснюють, що тепер годі говорити про проєкт конференції при участи Німеччини. Насамперед треба устійнити спільне становище держав, заступлених у Женеві. Небаром покажеться, чи мін. Саймон рішиться на це заповіджене англ. пресою відповідження порозуміння, до якого англійський та французький уряд дійшли 22. вересня ц. р. в Парижі у справі конечности пробної періоди та чи буде старатися робити натиск на Францію, щоби згодилася на поворот до первісного Мекдональдового пляну. В усякому випадку в колах фр. делеґації твердять, що Франція держиться спільних тез, устійнених у Парижі та думає, що дальша праця конференції повинна основуватися на проєкті конвенції, змодифікованому згідно з тими тезами.

Завтра сподіються приїзду Бенеша. Приїде теж Соран, заступник бар. Альойзія.

ЖЕНЕВА, 18. 11. ПАТ. Мін. Бонкур на запит журналістів про причину його приїзду до Женеви сказав: Хотів відповісти на Гендерсонів клич, що взиває ратувати розбройну конференцію, а крім того охоту Саймона й Едена та бажання переговорювати з мін. Бонкуром, що бажав переговорів під теперішню хвилину.

—o—

Відгуки дня.

Лист до приятеля.

(Присвячую Л. Лепкому.)

Ти кажеш, друже, що будуєш хату,
А в ній ватрань, що розпорошить тіни.
Положиш личу шкіру волохату,
Поставиш лави попід білі стіни.
І як тобі докучить Львів несситий,
Поїдеш там спочити і віджити.

Ох, як тобі я завидую, друже!
Такий куток у затишку далекім!
Такий малий, такий маленький дуже,
Що можна в ньому жити тільки з деким.
А як не схочеш, то зачиниш двері
І будеш сам від раня до вечері.

Ти кажеш, друже, що мене запросиш,
Що сядемо при ватрі на розмову:
Про все, що ти віддавна в серці носиш,
Про все, що я вігребаю наново,
Про все, що ми обидва пережили,
Що ще живе і що у гріб зложили.

Проси, приїду кожної хвилини
І привезу свої розбиті нерви,
Накличем дум до білої хатини
І будем їх снувати без перерви.
Приїду, брате (навіть з подарунком!)
Тільки скажи: як ти там з постерунком?

Галактіон Чіпка.

ВІЗВАЛИ Б. БЕРЕСТЕЙСЬКИХ ВЯЗНІВ ВІДСИДІТИ КАРУ.

ВАРШАВА, 18. 11. ПАТ. Прокуратор окр. суду у Варшаві поручив виконуючій владі, себто держ. поліції, доручити візвання Баґінському, Барліцькому, Дібоа, Кернікові, Ліберманові та Праґерові, щоби ставилися для відсиджения кари. Рівночасно прокуратор окр. суду вислав відповідні письма до прокураторів окр. судів у Кракові в справі Мастека, у Вадовицях у справі Путека та в Тарнові у справі Вітоса й Цьолкоша.

Колиб візвані не ставилися, пороблять відповідні заходи, щоби їх придержати та замкнути у вязниці. Колиб скривалися, або виїхали за кордон, аби так вминути кару, за неприсутніми вишлють стежні листи.

—o—

НОВИНКИ

— **Кооп. Пекарня „ЗОЛОТИЙ КОЛОС"** подає до відома П. Т. Громадянства, що з днем 15. ц. м. відчинила власний кіоск з печивом на площі Унії Берестейської. Щоденне свіже, добірної якости печиво можна дістати у всіх крамницях „Маслосоюзу" і Народньої Торговлі. Замовлення слати **вул. Янівська 77, тел. 92-17.** 614 1-2

— **Іґнат**, Львів, Куркова 24 приймає управу реальностей у Львові. 604 2—5

— **Театр ім. І. Тобілевича** переїхав від 19-го ц. м. на кілька вистав до Жовкви, де дасть такі песи „Батурин", 20-го оперету „Пепіна", 21-го оперу „Катерина", 22-го „Гру на замку", 23-го „Королева кіна".

— **Реформа ґімназій.** Розпорядок польського м-ства освіти в справі устрою ґімназій передбачує м. і., що в одній клясі може бути найбільше 45 учнів. Лекції мають тревати по 45 хвилин, перерви по 10 хвилин. Учень, що вступив до І. ґімн. кляси, мусить мати найменше 12 літ, а найбільше 16. Мусить зложити вступний іспит з польської мови, ґеоґрафії, аритметики та ґеометрії. Розпорядок передбачує три типи ґімназій: хлопячі, дівочі та коедукаційні. До обовязкових предметів належатимуть фізичні вправи, а до надобовязкових рисунки, спів і друга чужа мова. Домашнє заняття учнів не повинно забирати більше як дві години денно, в вищих клясах півтретя години.

— **Дальші звільнення нотарів.** Крім вичислених недавно нотарів, звільнених наслідком старости (переступлений 70-ий рік життя) міністерством справедливости, звільнені дальше нотарі: Левицький в Підгайцях, Діліцький в Калуші, Павлюк в Мельниці, Савчинський в Новім Селі, Базилевич в Чесанові, Попель в Куликові, Болаковський в Мостиськах, Чехович в Бучачі, Чехович в Товмачі, Камінський в Рудках, Фрідман в Солотвині і Ґантер в Ярославі. В найближчому часі будуть оголошені дальші звільнення. Взагалі буде звільнена третина нотарів у всіх трьох нотаріяльних палатах Галичини (Львів, Перемишль, Краків).

— **Хто виграв на льотерії?** В 1-му дні тягнень клясової льотерії впали виграні на такі числа: 20.000 зол. на ч. 56465. 15.000 зол. на ч. 54241 72805 90558. 10.000 зол. на ч. 49478 136638. 5.000 зол. на ч. 890. 2.000 зол. на ч. 23357 100474 149276. 1.000 зол. на ч. 18074 21675 29807 62886 69735 90922 150239 155608 159916 160796. 500 зол. на ч. 14518 35985 37762 87460 105739 119271 127924 140755. 400 зол. на ч. 13006 21706 39034 40202 57794 62504 66738 94432 110067 117488 117558 112114 126984 131928 140308 142115 143075 145965 156080 157204.

— **Вбили священика.** В селі Вандово біля Лукова вбили пароха о. Гізінського та господаря з села Комін Каз. Плеськова. О. Гізінський виїхав був вечором до недужого до села Комін. Як вертався в ризах і на візника Плеського напали невідомі бандити, ограбили обох і вбили.

— **Ревізії в Луцьку.** Дня 16. ц. м. поліція в Луцьку перевела трус у багатьох українських інтелігентів.

— **Підсумки ґазової атаки у Варшаві.** Підчас „ґазової атаки" у Варшаві мешканці заклеїли паперовими пасками 200.000 вікон у мешканнях і 3.000 у склепах. Заробили на тім підприємчиві купці, що продавали готові паски паперу, і купці, що розпродали всі запаси свічок, нафти і зеленого мила, яким у деяких дільницях заклеювали вікна. Зате склярі, що також надіялися руху, дуже розчарувалися, бо ніодна шиба не тріснула підчас „бомбардування" міста.

З судової салі.

КАРА ЗА ВЛАШТУВАННЯ ПОХОДУ НА ЗЕЛЕНІ СВЯТА І ЗА НОШЕННЯ ҐЕРДАНУ.

Дня 17. ц. м. відбулася в окружнім суді в Тернополі карно-адміністраційна розправа проти Василя Пилипова з Петрикова, пов. Тернопіль, і тов. (в цьому 5 хлопців і 2 дівчини — разом 8 обвинувачених) в наслідок відклику від присуду староства в Тернополі. Це староство покарало обвинувачених, а саме Вас. Пилипова чоритижневим безоглядним арештом, всіх інших однотижневим безоглядним арештом за те, що дня 4. червня ц. р. (першого дня Зелених Свят) без дозволу староства йшли чвірками (в дійсности йшла понад сотня людей з Петрикова) від церкви в Петрикові до парохіяльної церкви в Тернополі, де збиралася процесія на цвинтар на стрілецькі могили; при цьому Вас. Пилипів у товаристві обвинувачених ніс вінок з дубового листя. Обвинувачені боронилися

1.000 ІНВАЛІДІВ УГА ЖДЕ НА ПОМІЧ ГРОМАДЯНСТВА. ВШАНУЙТЕ ЇХНІ ЗАСЛУГИ І ПОСВЯТУ! ЧЕСТЬ НАРОДУ НАКАЗУЄ ЗАБЕЗПЕЧИТИ ЖИТТЯ ТИХ, ЩО В ОБОРОНІ ВІТЧИНИ ВІДДАЛИ СВОЄ ЗДОРОВЛЯ!

гим, що такі процесійні походи в часі Зелених Свят уряджується щороку — між іншим і у Львові також — та що їм досі ніхто у цьому не робив ніякої перепони, тим більше ніхто їх за це не карав. Супроти цього до вини не почуваються, бо не бачать нічого каригідного у свому поступку. Окружний суд (розправу вів окр. судля Мешковський) ухилив вцілости присуд староства щодо 7 обвинувачених і увільнив їх від кари, а обв. Вас. Пилипова засудив на десять золотих гривни, або на два дні арешту за те, що він ніс вінок і йшов на чолі походу. Боронив усіх обвинувачених пос. д-р Степан Баран.

Того самого дня відбулася перед тим самим суддею в Тернополі карно-адміністраційна розправа проти 22-літнього парубка з Кутковець, пов. Тернопіль, Антона Кутового сина Данила, котрого староство в Тернополі на донесення постерунку поліції в Загробелі покарало одноденним арештом за те, що без дозволу носив ґердан — з буквами Е. О. і тризубом, який з коралинків зробила і дарувала йому одна знайома дівчина. Внаслідок відклику засудженого окружний суд в Тернополі розглядав справу наново і потвердив присуд староства, змінюючи кару арешту на три золоті гривни, бо на думку суду на ношення такого ґердану — треба дозволу староства згідно з відповідним розпорядком австр. міністерства внутрішніх справ з 1917 р. про ношення одностроїв — на військовий зразок — і на ношення військових відзнак.

Оборонець обвинуваченого зголосив касацію до Найвищого Суду, виходячи з цього погляду, що тут бракує взагалі єства якогонебудь каригідного вчинку, бо ношення ґерданів навіть з тризубом не можна підтягнути під ношення військових відзнак та що це не є ніяка демонстрація проти польської держави. Боронив пос. д-р Степан Баран.

—o—

СПОРТ.

УКРАЇНА — БІЛИЙ ОРЕЛ.

Товариські змагання між цими дружинами відбудуться в неділю 19. ц. м. в год. 14-ій на Клепарові.

УЖГОРОД. С. К. „РУСЬ“ — С. К. „ЗАЛІЗНИЧНИКИ“ 9:0 (6:0).

Не зважаючи на болотнисте грище, Русь розіграла свій останній меч за титул мистця славянських клюбів Закарпаття з великим запалом і виграла змагання 9:0. Русь була у складі: Бокшай, Родек, Криж II; Бендас, Бачов, Іванчов; Ковач, Кобзяр, Крайняк, Криж I., Суковський. Титул осіннього мистця здобула знову Русь, при чому осягнула імпонуюче число воріт, бо 45:1 у свою користь!

КЛЯСИФІКАЦІЯ НАШИХ СИТКІВКАРІВ.

По закінченні сезону сітківковий субреферат при У. С. С. скласифікував чільних українських ситківкарок і ситківкарів.

Жінки: 1) С. Могильницька, 2) М. Гурська, 3) С. Дмоховська, 4) О. Струмінська, 5) М. Лішинська, 6) Д. Федаківна. Некласифіковані з причини малої кількости виступів: Н. Рожанковська і Г. Грушкевичівна.

Мущини: 1) З. Сасик, 2) Я. Рожанковський, 3) „Стефанович“, 4) Д. Кулечко, 5) і 6) А. Дрогомирецький і Т. Кулечко, 7) і 8) „Безгрішний“ і В. Рожанковський, 9) 10) і 11) Р. Дзерович, В. Маруняк і Ю. Пачовський, 12) Е. Хамула. Некласифікований О. Кульчицький.

Ситк. субреферат багато грачів поставив на одному рівні, тому, що до клясифікації мав дуже мало матеріялу й оперся головно на вислідах мистецтва львівських змагань та мистецтві Покуття. Додати треба, що в цім році вперше офіціяльно скласифіковано наших ситківкарів.

II. СОКІЛ — РЕВЕРА 3:0 (воковер).

Виділ гор і дисципліни ЛЗОПН розглядав на днях протест II. Сокола проти верифікації його змагань з Реверою в користь тої останньої 3:0 (воковер) і рішив признати оба пункти і відношення воріт 3:0 для II. Сокола. Причина та, що до змагань не прийшло виключно з вини Ревери. Таким робом II. Сокіл мав би ще шанси увійти до Окружної Ліги.

—o—

Листування Редакції.

Вп. Дописувачеві в Бучачі: Допис використаємо в найближчих днях. Попередньої кореспонденції ми, на жаль, не одержали.

Вп. Дописувачів, що уругують у справі поміщення своїх кореспонденцій, повідомляємо, що використаємо все, що буде тільки можливе. На жаль, в останніх часах дістали ми багато таких дописів, яких не можемо помістити з цензурних оглядів.

Театри.

Великий Міський Театр.

Неділя, 19. XI. год. 3.30 попол. „Робінзон Крузо“.

Неділя, 19 XI. год. 7.30 веч. „Фрайляйн Доктор“.

Понеділок, 20. XI. год. 7.30 веч. „III. пов. кімната ч. 17“. (Всі місця по 1 зол.).

Театр Рівнородностей.

Неділя, 19. XI. год. 12 в пол. Варшавська ревія мод.

Неділя, 19. XI. год. 3.30 попол. „Дика бжола“.

Неділя, 19. XI. год. 7.30 веч. „Моя сестра та я“.

Понеділок, 20. XI. год. 7.30 веч. „Готівка“. (Всі місця по 1 зол.).

Кіна.

АДРІЯ: „Голос пустині“.
АПОЛЬО: „Шпіон у масці“ (Ганка Ордонівна).
АТЛЯНТИК: „Кавалькада“.
ВАНДА: „Пожадана“.
КАСІНО: „1002-га ніч“ (Мозжухин).
КОПЕРНИК: „Новітній Робінзон“ (Дуглас Фербенкс).
КОЛІСЕЙ: „Забута мельодія“, ревія „Щось на біс“.
МАРУСЕНЬКА: „Втрачений експрес“, „Геть із тещею!“
МІРАЖ: „Конгрес танцює“.
МУЗА: „Дивний дім“ і комедія.
ПАЛЯС: „Мушу тебе здобути“ (Іван Кепура).
ПАН: „Веселий караванир“ (Власта Бурівна).
ПАСАЖ: „Напятновані люди без совісти“ (Кен Мейнард).
ХИМЕРА: „Кавалькада“.
СТИЛЕВЕ: „Дика дівчина“ та ревія „Автомат кохання“.
УТІХА: „Братерство народів“ і ревія.

Закордонне радіо.

Неділя, 19. листопада 1933.

Відень (517,2) 10.50 Бетовенова соната в-дур і Шуманові твори (форт.), 11.20 Хор, 12.00 Концерт, 21.30 Спів; **Брно** (341,7) 16.00, 19.20 Концерт, 20.10 Пісні; **Прага** (488,6) 9.55 Легкі мельодії в вик. гум. тріо; **Париж** (1725) 21.45 „Де Су де Флер“ оп. Бспанського; **Кенігсвустергаузен** (1634,9) 12.00 Серенади, 14.30 Казки для дітей, 18.00 Оп. арії; **Лайпціґ** (389,6) 15.15 Бахові твори, 20.30 Нар. музика з часів Лютра; **Букарешт** (394,2) 20.00 Вок. рецітал; **Беромінстер** (459,4) 19.05 Старі нім. нар. пісні; **Будапешт** (550,5) 15.45 Військова музика, 19.30 Мад. арії (циг. оркестра, спів); **Рим** (441,2) 17.00, 20.45 Концерт (музика, спів).

Понеділок, 20. листопада 1933

Відень (517,2) 12.00, 17.25, 19.35, 21.00 Концерт; **Братислава** (279,3) 19.55 „Барон Тренк“ оп. Альбінія; **Брно** (341,7) 11.05 Концерт, 17.50 Англ. пісні; **Кошиці** (293,5) 19.05 Популярна музика; **Прага** (488,6) 16.00 Концерт; **Париж** (1725) 21.00 „Гофманові казки“ оп. Офенбаха; **Гайльсберг** (276,5) 20.10 „Мелі“ опов. С. Лаґерльоф, 20.35 Концерт; **Бреславль** (325) 21.00 Брамсові пісні; **Букарешт** (394,2) 18.15 Вокальний рецітал; **Будапешт** (394,2) 18.30 Спів, 19.40 Концерт; **Мілано** (331,5) 18.45 Оп. музика, 21.45 Камер. концерт (музика, спів); **Рим** (441,2) 17.15 Концерт (музика, спів), 20.15 Спів.

Понеділок, 20. листопада 1933

7.00—7.55 Ранішня авдиція; 11.55 Комунікати, грамофон; 12.05 Популярна музика з грамофону; 12.38 Клясичні твори з грамофону; 15.25 Експортові вістки; 15.30 Господарські вістки; 15.40 Збіжева біржа; 15.55 Сальонова музика; 16.40 Лекція фр. мови; 16.55 Камер. музика рос. композиторів; 17.50 Стенографія; 18.45 Академики літератури; 19.05 Останні муз. видання; 19.15 Всячина; 19.25 Муз. фейлетон „Невідомий Шопенів лист“; 19.40 Спортові вістки; 20.00 Трансм. з Варшави: „Країна осміху“ оп. Легара; в перерві фейл. „У погоні за сонцем“; 22.15 Танкова музика; 23.05 Грамофон.

Неділя, 19. листопада 1933.

9.00—9.54 Ранішня авдиція; 11.35 Відчит; 11.45 Рел. музика з грамофону; 12.10 Метеорольоґ. вістки; 12.15, 13.12 Муз. поранок; 13.00 Інструкторки праці; 14.00 Направа рільного устрою; 14.15 Лісова скринька; 15.00 Трансм. з Варшави; 16.30 Промова й хор; 16.45 Трансм. з Варшави; 17.00 Балачка з жін. відділу; 18.00 Авдиція; 18.45 Академики літератури; 19.00 Балачки з молодшими та старшими; 19.10 Всячина; 19.50 Легка музика; 20.50 Веч. денник; 21.00 Актуальний відчит; 21.15 На веселій львівській хвилі; 22.15, 22.16 Спортові вістки; 22.25 Танкова музика; 23.05 Найгарніші твори з грамофону.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Банк Польський платив у суботу за доляра 5.37. У приватних оборотах 5.40 зол.

Золото: Доляри 9.05, 9.07; франки фр. 36.40, 36.60; дукати 83.30, 83.50; рублі 46.70 47.40; корони 37.70, 38.00.

Срібло без змін.

У Варшаві були такі курси: Льондон 28.79, Париж 34.86, Ціріх 172.58, Берлін 212.50, Амстердам 359.25, Нюйорк кабель 5.43, Нюйорк чеки 5.41.

ЗБІЖЕВА БІРЖА.

Ціни л.	Підволочиська	льоко Львів
Овес двірський	10.75—11.00	12.25—12.50
Овес дв. незам.	11.75—12.30	
Льон	37.00—38.00	

Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗА“.

„Маслосоюз“ платив кооперативам дня 18. XI.: масло дес. зол. 3.10, молоко 22 сот., сметана 90 сот., яйця 4.80—5.00 зол. за копу. Тенденція на всі ті артикули сильна.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Дипльомовані експортівці! Передзіздові сходини понеділок 20. ц. м. год. 19. в Техн. Товаристві, Косцюшка 3.

Бідна нещасна жінка з малими дітьми, дістала такі датки: Від Вп. П. Альб. Книгиницької, Львів, 10 зол., від Вп. Стеф. Савули, Ліско 2.50 зол., від Вп. Петра Коцюбинського, Трибухівці 5 зол. За цей дар складає вона сердечну подяку та просить милосердних людей помочи їй бодай одягом для синів 5, 7 і 12-літнього. Адреса: Ірина Ковальська, Бічна Ґлинської, Дім п. Зигмунта Гука, Новий Львів.

На Рідну Школу зложила Вп. Родина Мармашів — Зашків 20 зол. замісць квітів на могилу Вуйка і Брата бл. п. о. Льва Пясецького, пароха в Реклинці. 613

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ЖАРІВКИ та всілякі матеріяли електроінсталяційні найдешевше у фірмі Е. Гавсман, Львів, Пасаж Гавсмана. 586 4—15

ЛІКАРКУ дентистку рутиновану прийму. Зголошення Бюро Денників, Львів, Косцюшка 2 „Негайно“. 611 1—1

ДОБРУ лікарську практику відступлю разом з мешканням у більшім провінціональнім місті. Адміністрація „Діла“ під „Мале відступне“. 609 2—3

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“. Львів, Ринок 10.